

VALGFORUM
Postboks 1809 Vika
0123 Oslo

Dato: 10.6.2010

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Deres ref: Marianne Riise

UTREDNING FOR ETABLERING AV EN SENTRAL VALGENHET – HØRINGSUTTALELSE FRA VALGFORUM

Valgforum vil med dette avgi uttalelse til DIFIs rapport om sentral valgenhet, publisert på KRDs nettsider.

Utgangspunktet for oppdraget, slik det beskrives i rapporten, er etter vårt syn fornuftig. Et hovedpoeng er å skille ut operative funksjoner fra departementet, et annet moment er større avstand til politisk ledelse når det gjelder gjennomføring av valg.

Valg og demokrati er avhengig av tillit i befolkningen. Alt tyder på at det er tilfelle i Norge, og at en viktig oppgave er å ta vare på den tilliten. Stikkord her er uavhengighet, upartiskhet, sikkerhet og pålitelighet. Dette er godt drøftet i rapporten.

Forslaget om en egen valgenhet for å oppnå større grad av uavhengighet og upartiskhet er prinsipielt riktig. Selv om det ikke er noen grunn til å trekke dagens forvaltning i tvil på dette punktet, mener vi dette i seg selv er grunn god nok til å opprette en sentral valgenhet.

Sikkerhet og pålitelighet handler i stor grad om kompetanse i alle ledd. Kommunene har selv ansvar for å lære opp sine valgmedarbeidere, men noen må lære opp de ansvarlige i kommunene. En sentral valgenhet vil kunne tjene som et nasjonalt kompetansesenter for valg, og dermed planlegge og koordinere valgopplæring i Norge.

Den norske desentrale organiseringen av valget har sterke og svake sider. Vi forstår det slik at departementet nå ønsker å styrke det sentrale grepet rundt en del oppgaver, vi nevner nasjonalt valgdatabasystem, manntall, resultatrapportering ("valgnatt"), informasjon, opplæring, evaluering, forsøk, felles valgmateriell og valgobservasjon. Dette mener vi er veldig positivt.

Valgforum	Besøksadresse:	Bystyrets sekretariat Hieronymus Heyerdahls gate 1, 0160 Oslo	Postadresse:	Postboks 1809 Vika 0123 Oslo
	Telefon:	915 42 357	Bankgirokonto:	6005.05.59850
	Organisasjonsnummer:	993 029 769	E-post:	post@valgforum.no

Rapporten konkluderer med at de nevnte oppgavene taler for en direktoratsrolle med høy kompetanse. Det er vi enig i. De sentrale oppgavene skissert ovenfor krever kompetanse innen IT, kommunikasjon og jus, i tillegg til det man kan kalle generell valgkompetanse.

Vi vil spesielt understreke viktigheten av en god kompetanse innen IT i forhold til det nasjonale valgdatasystemet. I forbindelse med den pågående diskusjonen om såkalt e-valg (som egentlig bør kalles i-valg, ettersom det dreier seg om stemmegivning over internett), vil vi nevne at valg gjennomføringen allerede er elektronisk i store deler av landet. Manntallet er elektronisk i nesten alle kommunene. Mange kommuner og de fleste fylkeskommunene teller sedler maskinelt. Valgoppgjør og kandidat kåring utføres elektronisk. Dette krever en høy IT-kompetanse, og den bør finnes på sentralt nivå i forvaltningen.

Ut fra de skisserte oppgavene synes den foreslåtte bemanning (13-15 pluss kjøp av eventuelle felles administrative tjenester) å være fornuftig.

Utvikling av valg skjer i stor grad gjennom forsøk i utvalgte kommuner. Dette krever stor grad av planlegging og koordinering, i samarbeid med kommuner og fylkeskommuner. I den forbindelse kan vi også nevne evaluering og opplæring som to områder der et samarbeid mellom sentrale og lokale aktører er viktig. Vi registrerer med glede at Valgforum er nevnt som en mulig samarbeidspartner for en sentral valgenhet, og vi er selvsagt interesserte i å videreutvikle dagens samarbeid med sentrale myndigheter. En forutsetning er at alle ansvarsforhold er avklart på forhånd.

Oppgavefordelingen mellom departementet og valgenheten er godt drøftet i rapporten, og vi har ingen innvendinger til det som er nevnt. Noen justeringer og tilpasninger må man regne med i den videre prosessen. Vi støtter hovedtanken om at flest mulig oppgaver overføres til enheten, samtidig som KRDs styringsbehov ivaretas.

Overføring av fylkesmannens oppgaver er et interessant forslag, ettersom fylkesmannen ikke har operative oppgaver i forbindelse med valg. En videreutvikling av fylkeskommunens rolle ser vi på som interessant. Ettersom de aller fleste fylkeskommunene er medlemmer i Valgforum, bidrar vi gjerne i denne prosessen.

Egen klagenemnd er et prinsipielt fornuftig forslag som vi støtter. Plassering av sekretariatsfunksjonen vil være en avveining mellom det prinsipielle og det praktiske. Vi vurderer det slik at i forhold til selve nemnda er prinsippene viktigst, i forhold til sekretariat er det praktiske viktigst. Følgelig kan enheten med fordel være sekretariat.

Valgforum har ingen spesielle synspunkter på lokalisering, men de momentene rapporten nevner (kommunikasjon, kompetanse, samlokalisering), anses som relevante. Det samme kan sies om de argumentene rapporten nevner angående samlokalisering med vertsinstitusjon.

Kort oppsummert vil vi si at en oppfølging av rapporten vil være et langt skritt i riktig retning for utvikling av valg i Norge.

Med vennlig hilsen

Øyvind Øyen
Styreleder Valgforum

Valgforum	Besøksadresse:	Bystyrets sekretariat Hieronymus Heyerdahls gate 1, 0160 Oslo	Postadresse:	Postboks 1809 Vika 0123 Oslo
	Telefon:	915 42 357	Bankgirokonto:	6005.05.59850
	Organisasjonsnummer:	993 029 769	E-post:	post@valgforum.no